

Beleid oplossingsgericht werken aan pesten

Vooraf:

Op de Rank werken wij op een oplossingsgerichte manier om het pedagogisch klimaat te versterken en eventueel pesten te voorkomen. Deze oplossingsgerichte aanpak is gebaseerd op de theorie uit het boek: 'Van pesten naar samenwerken', door Sue Young. Hierbij wordt gewerkt vanuit de gedachtegang dat het werken naar een positief doel effectiever is dan werken vanuit het idee dat een negatieve situatie moet worden aangepakt. De kleinste stappen zijn het meest effectief voor het teweegbrengen van een positieve verandering. Complimenteren en waarderen vormen een brug tussen het (negatieve) verleden en de gewenste (positieve) toekomst.

Pesten kan verstrekkende gevolgen voor de gepeste leerling hebben. Aspecten als veiligheid, geluk en eigenwaarde, maar ook de cognitieve ontwikkeling kunnen in het geding komen. De impact op de sfeer in de groep en het welbevinden van de leerlingen is bij pestgedrag en een negatieve groepsdynamiek heel ingrijpend.

Door de oplossingsgerichte benadering leren kinderen verantwoordelijkheid te nemen voor en een positieve invloed te hebben op elkaar. Belangrijk is dat deze aanpak verder gaat dan symptoomaanpak. De supportgroep-aanpak zorgt ervoor dat de klas mee gaat in een positieve spiraal met als resultaat een betere sfeer en een veilig groepsklimaat.

Deze oplossingsgerichte aanpak is evidence-based. Uit onderzoek blijkt dat een aanpak waarbij er veel aandacht is voor pestgedrag en ander negatief gedrag een negatieve spiraal veroorzaakt. Wanneer meer aandacht gegeven wordt aan de positieve en gewenste situatie (oplossingsgericht), zal het positieve gedrag in de groep versterkt worden.

Samenwerking met ouders

De samenwerking tussen ouders en school maakt deel uit van de oplossingsgerichte aanpak. Ouders kunnen waardevolle informatie verstrekken over de ervaringen en gevoelens van hun kind. De kracht van de oplossingsgerichte benadering ligt in de mogelijkheid alle partijen inzien dat zij in staat zijn een gegeven situatie ten positieve te veranderen en dus te verbeteren. Of en wanneer ouders (van beide partijen) geïnformeerd worden is afhankelijk van de situatie. Wanneer het om een incident gaat, kiezen wij er bewust voor om ouders niet te informeren, mits het om een incident gaat wat op school is gebeurd en op school opgelost is. Wanneer de leerkracht ziet en merkt dat het incident niet is opgelost, kan hij/ zij er voor kiezen de ouders op de hoogte te brengen.

Wanneer er sprake is van structureel en langdurig pestgedrag of wanneer de emotionele impact voor het kind dusdanig groot is, worden de ouders van alle partijen op de hoogte gebracht. Uitgangspunt hierbij is dat er ook met de ouders oplossingsgericht en constructief aan een oplossing gewerkt wordt. Samenwerken aan een positieve oplossing heeft prioriteit. Wanneer blijkt dat dit niet lukt in de samenwerking met ouders, kan de school ervoor kiezen om op school de oplossingsgerichte aanpak te handhaven en ouders te informeren over de voortgang hierover.

Op de Rank werken we verder met de meldcode Huiselijk Geweld en Kindermishandeling. De Zorg- en Kwaliteit coördinatoren zijn aandachtsfunctionarissen.

Op de Rank hebben wij verder twee vertrouwenspersonen voor de OB en de MB/BB. Daarnaast zijn er twee kwink coaches.

Concreet uitgewerkte aanpak in de klas:

Allereerst wordt samen met de klas een positief doel en/of gewenste situatie beschreven.

- Wat willen we samen bereiken?
- Vraag hierbij door naar details, kleine verschillen maken een groot verschil.
- Wat kunnen we direct al met elkaar veranderen?
- Maak gebruik van een schaalverdeling. Als de gewenste situatie een 10 is, waar staan we dan nu?

Breng in kaart wat al positief is in de klas, hierbij uitgaan van het principe dat je meer wilt doen van wat al werkt.

- Wat gaat er al goed in de klas?
- Hoe kun je dat merken?
- Kunnen we dit ook in andere situaties toepassen?

Plan vaste evaluatiemomenten

- Maak hierbij gebruik van de schaalverdeling. We stonden eerst hier .. waar staan we nu?
- Vier de successen!

Om de oplossingsgerichte aanpak te ondersteunen kunnen er gesprekken of antipestdiscussies gevoerd worden.

Suggesties hiervoor zijn:

- Stel je voor dat iedereen in deze klas een superleuke week had...
- Hoe zouden de leerlingen zich dan gedragen tegenover elkaar?
- Wat zou er anders zijn?

of

- Als deze klas op zijn best is, hoe gaan jullie dan met elkaar om?
- Hoe krijgen jullie dat voor elkaar?
- Hoe maakt dit het leren makkelijker?

of

- Wat zou jij merken als deze klas zo vriendelijk is als jij wilt dat die is?
- Wat gebeurt er dan vaker?
- Wat zou het eerste zijn dat ik kon merken?

Zowel de individuele leerlingen als de hele klas moeten rechtstreeks geprezen worden voor de acties die zij tijdens de gesprekken noemen, maar ook voor ander goed gedrag dat de leerkracht heeft waargenomen binnen de school. Elke erkenning van goed gedrag zal de leerlingen aanmoedigen die kwaliteiten in de toekomst vaker te gaan gebruiken. Daarnaast leren de leerlingen moeilijke situaties in de toekomst op de oplossingsgerichte manier aan te pakken.

De oplossingsgerichte gespreksvoering wordt gekenmerkt door een optimistische en lichtvoetige benadering, waarbij duidelijk wordt aangegeven wat er verlangd wordt. En die leerlingen vertrouwen geeft in hun eigen mogelijkheden.

Concreet uitgewerkt, de supportgroep-aanpak:

Bij de Supportgroep-aanpak wordt er op een oplossingsgerichte manier gewerkt aan pestgedrag door pestgedrag om te zetten in positief en betrokken gedrag in de klas.

De supportgroep wordt samengesteld uit de leerlingen die genoemd worden door de leerling die ondersteuning nodig heeft. De supportgroep kan het beste bestaan uit vijf tot acht leerlingen. Dit zijn leerlingen met wie het kind problemen heeft, leerlingen die bij incidenten aanwezig zijn geweest en vrienden.

Zowel de kind-gesprekken met de leerling die ondersteuning nodig heeft, als de supportgroep-gesprekken worden zorgvuldig genoteerd in het bijbehorende format. Dit format gebruikt de leerkracht die de interventie uitvoert als vaste leidraad (bij voorkeur de eigen leerkracht). Daarnaast

maken wij gebruik van de oplossingskaart tijdens de supportgroep-aanpak. Dit is een stappenplan, waarbij je nauwgezet alle beschreven stappen volgt.

De ouders van de leerling die ondersteuning nodig heeft, worden telefonisch op de hoogte gesteld. De ouders van de leerlingen die in de supportgroep zitten, worden per mail op de hoogte gesteld. (hier is een bestaande mail voor).

Gedurende de gehele interventie worden er geen veronderstellingen gedaan over wat er gebeurd is. Hierbij wordt ook niet gesproken over pesten, pestkop, slachtoffer of iets dergelijks. Deze benamingen dragen niet positief bij aan oplossingen. Degene die de interventie begeleidt is ook degene die alle gesprekken voert. Voordat je op het eigenlijke onderwerp van het gesprek komt is het belangrijk om het kind eerst zelf te vragen of hij of zij wel geholpen wil worden.

Stap 1:

Ga in gesprek met de leerling die het moeilijk heeft, om erachter te komen welke leerlingen in de supportgroep moeten komen. Dit is geen vraaggesprek om incidenten of mogelijke oorzaken te onderzoeken of uit te zoeken wie schuldig is aan de ontstane situatie. We gaan bij de Supportgroep-aanpak ervan uit dat het kind ongelukkig geworden is en dat dit op zich een probleem is waar iets aan gedaan moet worden.

Stap 2:

Benoemen dat jij als begeleider deze kinderen gaat vragen om het kind dat zich niet zo prettig voelt te ondersteunen.

Stap 3:

Vraag de leerling te letten op de kleinste verbetering in de situatie. Wat gaat er deze week al goed?

Stap 4:

Je maakt een volgende afspraak (een week later) om met elkaar te praten over het gaat. Je sluit het gesprek af met complimenten en je geeft het vertrouwen en de verwachting spreek je uit dat de situatie zal verbeteren. Hoop en verwachting zijn belangrijke factoren in het teweegbrengen van verandering en kunnen een grote invloed hebben op het verdere verloop van gebeurtenissen.

Stap 5:

Je geeft de leerling tot slot de gelegenheid om nog iets toe te voegen aan het gesprek.

Het doel van de eerste ontmoeting met de supportgroep is de leden te laten weten dat hun hulp nodig is en om hen over te halen om de taak op zich te nemen iemand te steunen, zodat die medeleerling zich ook gelukkig voelt op school. Deze bijeenkomst wordt luchtig en optimistisch gehouden. Leg hierbij niet teveel druk neer bij deze leerlingen maar prijs ze om hun inzet. Ga in gesprek met deze leerlingen hoe ze de steun aan de medeleerling willen vormgeven. Elke leerling krijgt zijn of haar eigen "aandeel" in het totaalplan. Laat de leerlingen zelf nadenken over welk aandeel ze hebben in dit plan en hoe ze dit willen vormgeven. Hebben alle leerlingen een rol in het totaalplan, dan kunnen de suggesties worden samengevat en samen met hun namen in hun eigen woorden worden herhaald. Maak een afspraak zodat de leerlingen verslag uit kunnen brengen over wat ze gedaan hebben.

Na een week wordt er ook individueel geëvalueerd met de leerling die zich kwetsbaar voelt. Ga in gesprek over hoe het gaat, en vraag hierbij ook door. Wanneer een leerling aan geeft dat het goed gaat, probeer er dan achter te komen hoe het komt dat het goed gaat. Maak zo nodig een vervolgspraak.

NB; voor een goede en effectieve uitvoering van de supportgroep is het belangrijk om hoofdstuk 5 in het boek; Van pesten naar samenwerken, door Sue Young, goed te lezen en de stappen die genoemd worden nauwgezet te volgen.

Concreet uitgewerkt, klassen-coaching:

In sommige situaties kan er (in overleg met de Intern Begeleider) gekozen worden voor een klassencoachings-traject. Hierbij komt de IB-er als coach een les bijwonen van een collega. Deze “coach” fungeert tijdens deze les als “positief observerend oog”. Aan het begin van de les vertelt de coach aan de leerlingen dat hij alles zal opschrijven wat hem opvalt dat zij, als klas of individueel, doen wat het leren makkelijk maakt. Aan het eind van de les vertelt de coach wat hem of haar in positieve zin is opgevallen.

Daarnaast kan er gebruik gemaakt worden van de schaaltechniek om de klas te helpen bewust te worden van hetgeen zij al goed doen. De klassencoach let bij de volgende observaties op of er al sprake is van verbetering. Tevens wordt aan de leerlingen gevraagd of zij zelf willen letten op signalen van verbetering tijdens de lessen. De leerlingen worden in dit traject gevraagd om eigen verantwoordelijkheid te nemen voor het slagen van de gewenste veranderingen.

Omgaan met incidenten:

Bij het omgaan met incidenten gaan we uit van de low-level interventies. Onderstaande low-level interventies zijn bewezen effectief bij incidenten:

- Een of enkele leerlingen vragen op te trekken met de leerling die zich tijdelijk even wat kwetsbaar voelt.
- Praten met de leerlingen die genoemd werd bij het een klacht om hem of haar inzicht te geven in eigen gedrag. Deze leerling is zich misschien niet (geheel) bewust van het feit dat hij of zij een ander verdriet heeft gedaan of gekwetst heeft. Benoem ook naar de leerling die zich kwetsbaar voelt dat dit gesprek gaat plaatsvinden. De doelstelling van dit gesprek is niet om iemand de schuld te geven van “verkeerd gedrag” maar op een positieve, geloofwaardige en opbouwende manier dit gedrag om te zetten in positief gedrag.

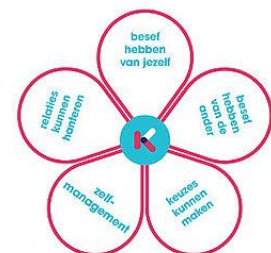
School-brede methode Kwink

Vanaf het schooljaar 2022 2023 zijn wij gestart met het implementeren van de school-brede methode Kwink.

Kwink is een methode voor sociaal en emotioneel leren (SEL). Deze methode bevat daarnaast ook een leerlijn burgerschap en mediawijsheid. Deze methode wordt vanaf groep 1 t/m groep 8 ingezet. Binnen de Rank zijn twee leerkrachten opgeleid tot Kwink coördinatoren.

Kwink biedt een doordracht programma gebaseerd op de laatste wetenschappelijke inzichten. Deze methode is gericht op preventie en de kracht van een veilige groep. Dit sluit naadloos aan op de opbrengstgerichte manier die de Rank al hanteerde (zie hierboven).

Ouders worden ook betrokken bij Kwink doordat de inhoud van de lessen door middel van “koelkastposters” worden gedeeld met ouders. Hierdoor kunnen ouders ook thuis aandacht besteden aan hetgeen de kinderen op school geleerd hebben.

Omgaan met ongewenst gedrag

Wanneer er sprake is van ongewenst of grensoverschrijdend gedrag hanteren wij volgend protocol: [consequenties bij ongewenst gedrag.pdf](#)